

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Kétféle: Negyedévre 8 korona.
 Három évre 12 " "
 Éves: Negyedévre 5 " "
 Három évre 20 " "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

— Egyesszám ára 4 fillér. —
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275.

A nemzeti szín.

— márc. 20.

Mostanában ismét erősen lázong a magyar vér a gyűlölt Gotterhalte című osztrák népének és a fekete-sárga szín ellen.

Nem hisszük, hogy akadjon magyar ember, aki azt a nótát és azt a két színt szeresse. Sok gyászos emlék fűződik hozzájuk és természetesen, hogy valahányszor ingerlik a nemzetiérzést az idegen dallal és idegen színnel, felujdulnak Magyarország régi sebei.

De a fölösleges lázongás helyett én inkább szeretném, ha a magyar nemzet jobban megbecsülné a maga zászlaját a szent három színt, a piros-fehér-zöldet.

Mert az mégis csak különös, hogy mi a kik az idegen szín gyűlöletében oly lobogó verűek vagyunk, a saját nemzeti színeink szeretetében és ájtatos megbecsülésében nem tudunk eléggé lelkesedni.

Ime most olvastam, hogy az aradi színházban a tüzes fiatalság március 15 ikére hazafias darab előadását követelte. De az igazgató telt házat akart és hazafias darab helyett előadott egy Bob herceg című dalos játékot. Elkövette azonban azt a mesébe illő durva izetlenséget, hogy a Pomponius meg a londoni borbély meg a sok angol uracska és hölgyecske magyar nemzeti színű kokárdákkal tüzködte teli lehetetlen szabású és soha valósággal nem létezett divatú bohócos jelmezeit.

Hát ez a legcsufabb becsmerése, egyenes meggyalázása a nemzeti színnek.

Es ez oly otromba szokás, mely az egész országban megtorlás nélkül dul. Hentes boltokban a malac fejét koszorúzzák meg nemzeti színű szalaggal, — ledér éjjeli kávéházak ablakait cicomázzák fel nemzeti színnel, sőt akárhányszor

erkölcstelen német sördalokat éneklő dalcsarnoki cafatok merészen nemzeti színű szalagot akasztanak a nyakukba és a magyar mindezt tűri, sőt nem ritkán meg is tapsolja.

Nézzük továbbá, mi történik a nemzeti zászlókkal, melyeket ünnepi alkalommal a házakra kitűznek? Napokig, néha hetekig ott hagyják, ott felejtik a nemzeti zászlót! Hát nem csunya megsértése ez a nemzeti jelvénynek? Hiszen, aki hétköznapokon is, ok és alkalom nélkül, közömbösen ott lógatja a nemzeti zászlót, a hová valamely nemzeti ünnep örömeire tüzte ki, az ezzel a hanyagsággal, ezzel a léha feledékenységgel egyrészt lebecsüli a fellobogózott ünnep jelentőségét, másrészt egyenesen megsérti, mert kisebbiti, megalázza a nemzeti zászlót.

És mindez mégis rendszeresen történik Magyarországon mindenfelé.

A néni bölcsessége.

Írta: *Vértessy Gyula.*

— Te is, fiam, Brutus? — kérdeztem a minap nagy csodálkozással Beregi Jancsától, ettől az aglegénynek induló legénytől, megpillantva az ujján az arany karikagyűrűt.

— Bizony én is! Vőlegény vagyok! Még pedig az én kedves Kati néném jóvoltából, áldja meg érte az én Istenem mind a két kezével. — Az ő praktikája hozott minket össze.

— Praktikája?

— Az hát. Figyelj ide, elmondom neked röviden az egészet. Tanulságos kis história. Minden okos néninek így kellene összeboronálni a fiatalokat. Mert mi, férfiak, kedves barátom, nagy csacsik vagyunk ám! Elfutunk a boldogságunk mellett, ha csak valaki okos észszel ott nem maraszt. Mindenkinek akad az életben valakije, a kit a jó Isten boldogságára kiválaszt, csak hogy vagy futunk tőle, vagy nem is látjuk meg. Az én szemem idejében kinyitotta Kati néni.

— Ki az a Kati néni?

— A mennyasszonyom nagynénje.

Mariska anyjának a testvére. Ő írta nekem még tavaly őszi végén azt az első levelet, a melynek én egész boldogságot köszönhetem . . .

Azt írta benne, hogy Mariska körül nagyon legyeskedik a göbolyjárású ispán; szerelmes bele fülíg, meg is kérette, de Mariska hallani sem akar róla, mert a néni hite szerint, mikor én a nyáron lennt voltam, elcsavartam a Mariska fejét, az most azt hiszi, hogy majd én veszem el. Hát üssem helyre a könnyelmű hibát és irjam meg Mariskának, hogy csak menjen férjhez ahhoz a jó emberhez, aki derék, jószívű, jóállású ur, fiatal is, csinos is, hát ne komédiázzék!

Azzal végezte a levelét a néni:

— Neked már sok efféle históriaid volt, hát tudod, hogy mit szokás ilyenkor írni.

En pedig egyáltalában nem tudtam, hogy mit szokás ilyenkor írni.

Eszembe jutott a nyár! A néninek csakugyan volt valamelyes igazsága.

Hiába, azok az illatos nyári reggelek nagyon alkalmasak arra, hogy az emberrel bolondokat beszéltesse.

Szívünket megvesztegetik a virágok kelyhében ragyogó harmatsöppek, me-

lyek olyan tiszták, olyan szüzsiesek, mint a fiatal leányszívben ébredő első szerelem.

Sok bolondot összebeszéltem bizony én szegény Mariska előtt, ki hitte volna, hogy komolyan fogja venni.

Elhatároztam, hogy kiábrándítom magamból, ha ugyan nem tévedett a néni és csakugyan én voltam az oka annak, hogy a göbolyjárású ispán ur hiába kopattatta a küszöbüket.

Irtam neki. Megirtam, hogy mennyi nyugalmas boldogságot kínál egy ilyen okos házasság.

Az ispán ur, a ki derék, kedves, okos ember, bizonyára nagyon szereti őt és boldoggá fogja tenni.

Azután odairtam még egy esomó sablont is, hogy a házasság nem játék, de nagyon komoly dolog és valóságos tragédiává válhatik egy szegény vagy könnyelmű ember oldalán és éppén ezért ajánlom neki, hogy ha holmi gyermeklányos ábrándokat őriz a lelkében, hát csak dobja azokat ki onnan, nem érdemes ott tartogatni, hogy elfoglalják az okos érzések helyét.

Csak menjen nőül ahhoz a derék, becsületes emberhez, ha nem is szereti

MICHELSTÄDTER UTÓDA

Piacz-utca 40. szám alatt, a Hungáriával szemben.

Tavaszi czipő különlegességek nagy raktára.

Itt nálunk a tős gyökeres ősi magyar Debrecenben — tessék meggyőződnie róla — napok óta kint busulnak még a március 15-iki zászlók és akárhányszor megesik a nemzeti szín közönséges semmibe vevése, nem méltó helyen való profanalása.

Hogyan kívánhatjuk akkor, hogy más nemzetbeliek vagy éppen ellenséges indulatu nemzetiségiek megtiszteljék, hódolattal fogadják a magyar nemzeti színt, melynek mi magunk sem tulajdonítunk szent nemzeti jelentőséget?

En megvallom szégyenletesnek tartom ezt a mi nemzeti érzék hiányára valló bűnös közömbösségünket.

Ugyan mint szólna a magyar ahhoz, ha a vásári árus a Szózat dallamával csalogatná ócska portékája mellé a vevőt? Avagy ha az adóárveréseket a Rákóczi-induló mellett tartaná meg a végrehajtó?

Lám pedig nálunk megtörténhetik, hogy az áhitatos ünnepi öröm mámorában, szent nap tiszteletére kitűzött nemzeti zászló alatt pár hét múlva sortésvásárt rendez a házigazda s kutyába se veszi, hogy a nemzeti szín még mindig ott árul a háza tetején.

Ugyan becsüljük végre valahára szívünk szerint komolyan és teljes nemzeti önérzettel a nemzeti színünket és akkor talán könnyebben legyőzhetjük a szemünk elé tolaikodó fekete-sárgát meg a Gotterhaltét. Mert minden tüntetésnél, üres, kiabáló hazafiaskodásnál nagyobb, hatalmasabb erő a nemzeti büszkeség és honszerelm!

eléggé, majd megszereti, hiszen akit becsülünk, tisztelünk s a ki minket nagyon szeret, azt hamarosan megszerethetjük mi is . . .

Erre írta azután azt a levelét, melyet itt őrizek a szívem fölött. Minden sorát tudom kívülről:

— A néni mondta, hogy maga azért írta azt a levelet, hogy lerázzon a nyakáról. Azt hitte, hogy szeretem s ki akar ábrándítani. Köszönöm a jóságát, ámbar majd csak kiábrándultam volna magamtól is. — Hát azt javasolja, hogy menjek férjhez? Szerelm nélkül? — Hát lehet ez? Ráparancsolhatjuk magunkra, hogy szeressük, vagy ne szeressünk? — Ugy jön az magától, mint a nyári permetezés, mint a tavasz, mint a szivárvány! Egyszerre csak tele lesz az ember szíve szerelemmel, mint az ég felhővel, vagy a rét kakukkfüvel.

Haragszunk magunkra, hogy miért szeretünk valakit és hiába haragszunk. Csak szeretjük!

Tudjuk, hogy nem érdemli meg a szerelmet, tudjuk, hogy hazudott, mikor szerelemről beszélt és mégis szeretjük . . .

Igy voltam én magával. És így is vagyok! Most már, hogy maga megírta

— A küldöttség és Dobiecki képviselő.

A véletlen találkozása volt-e vagy előre meggondolt tervszerűség: mindenesetre felette érdekes, hogy szerdán Debrecennek mind a három országgyűlési követe politikai tevékenységet fejtett ki. Ketten, az ősz *Thaly* Kálmán és a barna *Bakonyi* Samu, Budapesten a katonai javaslatok ellen tüntető debreceni küldöttség élére állottak; mialatt a harmadik, a munkálkodni kívánó *Dobiecki* Sándor, itthon a város színe előtt nevezetes, komoly, hazafias és értékes politikai nyilatkozatot tett. A küldöttség immár haza érkezett az ország szívéből és az alkalmi tüntetés azóta csendesen elmúlt. A debreceni polgárság szívében azonban bizonyára tovább él és mély benyomást keltve sok hazafit higgadt meg gondolásra ösztönöz *Dobiecki* Sándor politikai beszéde, melyet a Szabadság tegnapi számában kiki olvashatott.

Jellasics népe.

A Szabadság számára írta: ifj. *Rácz* Lajos.

Magyarországnak vitatlan alkatrésze a horvátországi terület. Régi kiváltságait tekintve azonban közjogunk legújabb alakulása is elismert számunkra széleskörű belügyi autonómiát, amelyből azonban már a tulzó horvát tudósok is hiába próbálnának souverain, vagy tagállami jelleget kimagyarázni. — Ez országrész, mint hibás néven néhány évtizede emlegetik: társországaink irányában elment a magyarság a közjogi méltányosságnak végső határáig, ameddig nem is szabad lett volna mennünk és kötelesek épen nem voltunk. Ezenfelül az anyagi oldalt tekintve, elfogulatlan, kiváló tudósok számították ki, hogy nekünk ez országrész óriás összegekbe kerül, hogy a horvátországi autonómia igazgatása megfelelő tételei aránylag sokkal jobban do-

tálhatók, mint a Dráván innen. De azért pénzügyi egyezményünk megközelítőleg sem kívánja, hogy annyival járuljanak az ország költségeihez, mintahogy aránylag tartoznának és elbírnák is.

De nemcsak jogi és gazdasági, hanem érzelmi szempontból is ilyen nagylelkűségig engedékenységet tanusítottunk. Akinek sejtelve van arról, hogy szabadságharcunk megpróbáltatásaiban ez országrész milyen dicstelen szerepet játszott, az az idegen bámulhat rajtunk, hogy *soha magyar földön, magyar emberek horvátot nem gyaláznak, zászlajukat meg nem tépik, fájáért becsületét, érzelmét meg nem sértik, ellen-szenvet nem tapasztal.*

Sőt ellenkezőleg. Mert egy tiszta lelkiismeretű erős, öntudatos nemzet sokat megboesát nagylelkűen. Ha horvát jön át a Dráván, szerető testvérek közt jár, mert másként csendülhet a nyelv, de a magyar szent korona testvérekül fű össze bennünket.

Igy gondolkozik, eszelekszik a magyar.

Zágrábban azonban népgyűlést tartanak, az alkalomból, hogy a pénzügyi egyezményt most újítjuk meg. És izgatják a népet, zászlót tépnek, Jellasics szobra előtt tüntetnek ellenünk.

Az még, hogy egy országrész számára teljesen különálló pénzügyet követelnek: csak szertelen és abszurd politika. Hanem az már mégis sok, hogy riogó zsviók között szabadon mondhatja egy szónok: Ha bizottságok dűlőre nem jutnak, úgy *Jellasics példája mutatja az utat!*

Lassabban, atyafiak. Merthiszen mütassa tinéktek akárki az utat, de jó lesz észbe venni, hogy a türelmefogyott magyarság pedig majd a hazaárulóknak igazít utat. Mégpedig egyenesen a poklok kellős közepére.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

Saját tudósítónktól.

Budapest, márc. 19.

Papp Zoltán nem elégedett meg a Magyar Színház tegnapi újabb kudarcával, ő mindenképen javítani akart az ellenzék tegnapi verességén és ma reggel a napirend előtt ismét szóba hozta a Gotterhalte című lehetetlen darabot, a melynek semmi reklám sem használ, mert a tegnapi előadásán is potyajegyesek tüntettek.

De Papp Zoltán még nagyobb emóciót sem tudott kelteni a felmelegített Gotterhaltéval és csak akkor kelt neki zaj, a mikor a honvédapródok állítólagos sérelméről szólt.

A miniszterelnök rövid, de hatásos nyilatkozattal intézte el az egész ügyet.

Ezután szavaztak a telett, ma mondják-e el interpellációkat Boda Vilmos és társai, — mint Daniel Gábor alelnök mondotta, — vagy szombaton.

A csendes szavazás után következett a katonai vita folytatása. Egy ifjú szűz szónok beszélt elsőnek, egy pelyhes állu néppárti honatya: Horváth Dezső, aki tüzesen kezdte és gyorsan végezte kifakadásait.

Visontai Somát azután nagy ágyunak küldték ki a vitarendező, de a Somát nem igen akarták hallgatni és csak csengettyű szóval tudták becsalogatni a köteles negyventagu hallgatóságot.

Visontai azután furfangosan védekezett az obstrukció ellen. Dehogyan is obstrukció ez; csak ellenállás, nemis ellenállás, hanem önvédelem, és mind tovább licitált volna, ha Széll Kálmán miniszterelnök találóan félbe nem szakítja.

— Az, önvédelem, kisebbségi terrorizmus!

... És ez az igazság!

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Dániel Gábor.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Láng Lajos, Plósz Sándor gróf Széchenyi Gyula, Darányi Ignác.

Elnök fél 11-kor nyitja meg az ülést és bemutatja a katonai javaslatok ellen beérkezett kérvényeket (Eljenzés a szélbalon.) — Jelenti, hogy Papp Zoltán a napirend előtt felfog szólalni.

Ujból a Gotterhalte.

Papp Zoltán nem látja tisztázottnak a miniszterelnök eljárását a Gotterhalte előadása ügyében. Hogy a ruhaelkobzásban nem vett részt a miniszterelnök, az kiderült, de a darab beszűntetése érdekében igenis közbenjárt és erre semmi joga sem volt. Ha pedig előzetesen közbenjárt, akkor Rudnay már mindent felsőbb utasítás után csinált Haynau sem maga akasztott, hanem csak rendeletet adott ki: hóhér végezd kötelességedet. (Derűtség jobbról.)

Felhozta ezután, hogy a honvédelmi miniszter rendeletet bocsátott ki, hogy a tisztek a darabot meg ne nézzék. Ez a hír járja, erről suttognak. De ő úgy tudja, hogy a hadtestparancsnok adta ki a rendeletet. A színház előtt aktiv tisztek jártak fel és alá, benn pedig titkos rendőrök voltak mindenütt. A lapok hírről hozzák azt is, hogy a honvéddadaprod iskolában március 15-én arra kényszerítették a növendékeket, hogy a Gotterhaltét énekeljék. (Nagy zaj a szélbalon.)

Nessi Pál: Ez botrány! Gazság!

Polczner Jenő: Alávaló gazság! Disznóság!

Papp Zoltán: Szigorú vizsgálatot kíván és megnyugtató miniszteri nyilatkozatokat.

Széll Kálmán miniszterelnök: Tegnap azt panaszolták fel, hogy a ruhaelkobzásban része volt. Ezt megecáfolta. Megecáfolta maga Rudnay főkapitány is, a kinek ezt a vádat a szájába adták. De megköveteli, hogy a maga kijelentéseinek is szavahihetőséget adjanak. (Zajos helyeslés jobbról.) Ma ismét előzetes purpalekat panaszolnak fel. Holott mi történt? A darabot előadják, azt be nem tiltották, rendeletet a beültásra nem adtak és így semmi sem történt a darab megakadályozására. Ezt még Leszkay sem állíthatja. Tény az, bármiként iparkodnak is sérelmet csinálni a dologból, az nem fog sikerülni, mert a darab a közönségnek nem tetszett, nem jár erre az előadásra és nem is fog járni. (Zajos helyeslés jobbról.)

Papp Zoltán kijelenti, hogy a miniszterelnök arra a kérdésre nem felelt, hogy a Magyar Színház ügyébe beleavatkozott. És arra sem felelt, hogy a honvéddakadémián elénekeltették-e a Gotterhaltét március 15-én.

Elnök: A napirend előtti felszólalás nem lévén határozat tárgya, következik a napirend.

Felteszi a képezt, hogy megengedi-e a ház Boda Vilmosnak és társainak, hogy az interpellációkat ma mondják el? A ház többsége nem engedte meg.

Az ujoncjavaslatok.

Horváth Dezső (néppárti) a jelen javaslatoknál sürgősebbnek tartja az állami tisztviselők fizetésrendezését, a szocialis reformokat és a ház asztalán levő két javaslatot tárgyalását. — A nemzetnek izomzatra, gazdasági megerősítésre van szüksége és ha gazdaságilag megerősödött, akkor gondolhat hadserege fejlesztésére. A két éves katonai szolgálatot követeli ezután, a mely óriási megtakarításra vezetne. A magyar vezény nyelvet is követeli, mert a magyarkatonát csak magyar szóval, anyanyelvén lehet lelkesíteni és sikerrel hadba vezetni. Határozati javaslatot nem nyújt be, de a javaslatot nem fogadja el.

Visontai Soma: A ki összehasonlítja a mostani vitát az 1889-iki véderővitával be kell látnia, hogy ez a nemzet hatáskörébe.

Nálunk főképpen az a baj, hogy nincs parlamenti rendszercsere, illetve pártcsere. Más államokban az ellenzékbe megy a bukott kormány és pártja és tanácsesal szolgál utódjának. Nálunk a bukott kormányok sorra ott görnyednek az új kormányok mögött és a bukott miniszterek és bukott államtitkárok és az eltemetett ambíciók sirmögörei tátognak felénk. (Derűtség.) Csak az ellenzék vita friss hangot, újabb és ifjabb erőt a parlamentbe. Annál nagyobb jelentősége van annak, hogy az eltemetett nemzeti párti aspirációk ellenére annál nagyobb az ellenállás e javaslatok ellen és annál több és több küldöttség jő fel Bpestre a javaslatok ellen tüntetni. Hiába esítigatják az ellenzékét. Hiába szólalnak fel a miniszterjelöltek és államtitkárjelöltek, nem képesek elcsitítani a felinduló háborgást.

Papp Zoltán: Nincs itt sem a honvédelmi miniszter sem az államtitkár!

Kubik Béla: A szabadelvűpárt nem teszi meg kötelességét! Soha sincs itt! Minden percében meg akaszthatnók a tárgyalást!

Papp Zoltán: A legszelidebb minisztert küldik ide: Darányit. (Derűtség.)

Visontai Soma: A szabadelvűpárt nem egyszer maga hivatkozott a közvéleményre, pld. az egyházpolitikában. Ha akkor jó volt a közvélemény, jónak kell lennie most is, a mikor a katonai javaslatok ellen nyilatkozik. Hiába beszélnek tehát.

Fichler Győző: Nem is beszélnek már, ez a baj. (Elnök derűtség.)

Visontai: — a nemzet az ellenzékkel tart és ezt a vitát nem lehet obstrukciónak jelegezni, mert ez tartalmaz (derűtség jobbról) és hazafias. Azért vitázik az ellenzék, mert még mindig reméli, hogy meggyőzi a kormányt és pártját.

Beóthy Akos: Ez kapacitálja!

Visontai: Ez nem obstrukció, a mit az ellenzék csinál, hanem ellenállás.

Széll Kálmán min. elnök: Az ellenzék terrorizmusa. (Igaz! Ugy van!)

Visontai: Nem is ellenállás, hanem nemzeti önvédelem!

Széll Kálmán min. elnök: A kisebbség uralma.

Visontai: A hadsereg mi nem is számíthatunk. Hiszen a vitás tengerszemmet is elvették tőlünk.

Széll Kálmán min. elnök: Azt választott bíróság ítélte el.

Beóthy Akos: A hadseregnek nem az ország területét kell megvédeni.

Széll Kálmán min. elnök: Természetesen, de a tengerszem más!

Visontai: A közös hadsereg hivatása iránt a nemzetnek kételyei vannak. Szól ezután arról, hogy a honvédelmi miniszterség korábbi keletű, mint a m. kir. honvédség, így a honvédelmi miniszter tulajdonképpen magyar hadügyminiszter, így értelmezi ezt a 67-es törvény is. Ezután szünetet kér.

Szünet után

Visontai Soma folytatja beszédét a javaslat ellen. Végül határozati javaslatot nyújt be, melyben azt kívánja, hogy a kormány a közös hadsereg és honvédség póttartalékáról külön törvényjavaslatot terjesszen be.

Ezután nagy kavargás történt, az ülés esti 6 óráig tartott. Erről részletes híradás van távirataink közt.

Kiskatonák felvétele.

márc. 20.

A katonai és honvéd képző és nevelő intézetbe felvétel végett leendő pályázatra. A m. kir. honvédelmi miniszter megküldötte a városi tanácsnak a katonai tiszti árva fiúk és leányok nevelő intézetében, a katonai reáliskolákban, a két katonai akadémiában, valamint a soproni akadémiában, valamint a soproni honvéd főreáliskolában és a m. kir. honvédségi Ludovika Akadémiában a jövő 1903-04-ik tanévre betöltendő magán, közös és magyar állami alapítványi helyek elnyerése céljából a Pályázati hirdetményeket. A városi tanács, tekintettel az iskolai tanulmányokra és az életkorra, a katonai tiszti árva fiúk és leányok nevelő intézetébe, valamint a katonai alreáliskolákba felvételre vonatkozó hirdetményeket az elemi iskolák felügyeletével megbízott felekezeti hatóságokhoz, a többi hirdetményeket pedig a helybeli középiskolák (ev. ref. és róm. kath. főgimnázium, állami főiskola és kereskedelmi akadémia) igazgatóságához tette át oly kérelemmel, hogy azt a hatóságuk alatt álló iskolák növendékei között hirdessék ki. A jelzett helyeken tehát a hirdetmények megtekinthetők. Egyidejűleg a tanács intézkedett aziránt is, hogy a pályázati hirdetmények a városházánál is (a katonai és illetőségi ügyosztálynak az emeleten a 17. sz. a. levő hivatalos helyiségében naponta a hivatalos órák alatt) megtekinthetők legyenek, hol úgy a pályázó, mint a szülők (gyámok) minden irányban nyerhetnek utbaigazítást és felvilágosítást.

A hadsereg nevelő és képző intézeteiben, valamint a honvéd főreáliskolában és a Ludovika Akadémiában a pályázati véghatáridő folyó évi május hó 15-ike tehát a szükséges okmányok most már haladéktalanul beszerzendők. Végül kiemeltetik, hogy a debreceni illetőségű ifjak részére 1 városi teljesen ingyenes alapítványi hely áll a Ludovika Akadémiában rendelkezésre, melynek elnyerése céljából a kellőleg felszerelt kérvények folyó évi május hó 10-ik napjának d. u. 5 órájáig adandók be a tanács iktatóba, (városház földszint) később beadott, vagy hiányosan felszerelt kérvények visszautasítatnak. Egyben értesítetnek, hogy a fumei hadtengerészeti akadémiára és mindkét hadapród isko-

lára hirdetések még nem érkeztek le, annak idején a közönség ezekről is értesíttetni fog.

Agrói-ágra.

A lefoglalt ruhák.

Budapesten egy névtelen feljelentésre lefoglalták a Magyar Színház ruhatárának egy részét, hogy az előadást ne tartassák meg. A színházi pénztárt ostromolja a közönség.

I.

(A kis-militáris színház udvarában levő eperfán ebédel a szintársulat. Az igazgató megszólal egy vastag ágról.)

Igazgató: Gyerekek, olyan erőtlenség már a koplalástól, hogy még az eper is megfekszi a gyomromat!

A kórikus: Van egy ötletem! — Zsufolt házak! — Örjögő közönség! — Koszt! — Előleg! —

Igazgató: Szegény fiu, ezelőtt félperccel még semmi baja sem volt! — Tán darazsat nyeltél?

A kórikus: Hoci csak egy két vasas levelezőlapot!

(A kellekes, ki mellékesen paraszt-naturburs és apaszínész, megérkezik a levelező-lappal, a komikus feljelentést tesz igazgatója ellen névtelenül Blód Pista főkapitánynál. Az eredményt lásd a következő szám alatt.)

II.

(Félfház. Színre kerül a Dolovai nábob leánya. A ráncos pofájú direktor megjelenik a függöny előtt.)

Igazgató: Nagyérdemű közönség. A főkapitány névtelen feljelentésre lefoglalta ezeket érő katonai ruháramat s így kegyes elnézésüket kerem arra nézve, hogy Tarján Gida főnanc fővigyázói, Bilitzky herceg a kadét pedig tüzeltő — segéd — mászói uniformisban fognak domborítani!

(Sietve el. A közönség körében halk röhögés.)

(Másnap este.)

(A tegnapi botrány hírére szép ház. Színre kerül Julius Cézár. A ráncos pofájú direktor kívül szomorúan, belül vígan megjelenik a függöny előtt. Olyan pofát vág, mint a mikor valaki tüszenteni akar és nem tud.)

Igazgató: Nagyérdemű közönség! Uj csapás ért! Névtelen feljelentésre elkobozta a főkapitány ezeket érő római ruháramat! — Éppen ezért van szerencsém tudatni, hogy a darab szereplői kitűnő szabású Ferenc József kabátban játszó el szerepeiket!

(Mosolyjal el, a közönség tapsol.)

(Harmadik nap.)

(Zsufolt ház. Színre kerül: Trilby. A direktor örömben megcsókolja — a feleségét. Függöny elé vonul, irtóztató pózzal.)

Igazgató: Nagyérdemű közönség. Egyiptom hét csapást szenvedett keresztül, ugylátszik nekem is az a sorsom!

Egy hang: Nyolcadik lesz a menyköcsapás. (Derültség.)

Igazgató: Névtelen feljelentésre társulatunk ezeket érő cipőkészletét elkobozta a főkapitány. Tisztelettel jelentem tehát, hogy nemcsak Trilby, de az egész társulat mezidél fog játszani. Külömben nem kíméltem sem áldozatot, sem lábvizet, hogy a darabot mentől fényesebben hozhassam színre!

(Ellebeg, a közönség lelkesen tapsol és éljenez)

(Negyedik nap)

(Örült nagy, pötszékes ház. A pénztárnál verekednek a jegyért. A direktor egy fél trabukót ajándékoz a kórikusnak. Színre kerül Folt, a mely tisztit. — Előadás előtt a direktor megjelenik a függönynél.)

Igazgató: Nagyérdemű közönség! Miután újabb feljelentésre tagjaim összes, több ezeket érő garderoját elkobozta a rendőri önkény, az előadást fügefalevelek segítségével tartom meg!

(Taps orkán. Az előkelőség narancssal és kucséber skatulyákkal dobálja a boldog igazgatót. A népek üvöltönek a gyönyörtől. Lelkes felkiáltások és pedig:

A képmutatók Abaug a főkapitány!

Az őszinték: Éljen a derék főkapitány!

(Ötödik nap)

SZÍNHÁZI JELENTÉS.

Névtelen feljelentésre elkobozták fügefaleveleimet, az előadást azonban megtartom. Színre kerül Vizkereszt, vagy a mit akartok. Irta Shakspeare.

Hazafui üdvözlettel

Aranyfűsthi Lothár.

a militáris Nemzeti Színház igazgatója

(Este a pénztárnál véres verekedés, Rendőri és katonai beavatkozás, Végül tüntetés a katonai javaslatok ellen és a zsidók ablakainak beverése. Az előadás alatt hazafias tüntetés, — Lothárék még az éj folyamán megugranak, magukkal vive ezeket érő garderojukat. — Az előadások ugyanezen recept szerint telt házak előtt folynak kures—lbrákon.

—il.

H I R E K.

Napló.

Iparmuseum nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e 9—12-ig.

Március hó 20. Képviselőválasztók összehírása a városháza nagytermében délelőtt 9—12. d. u. 3—6-ig.

Márc. 20. A községi iskolaszék alakuló ülése délután 4 órakor.

Márc. 20. és 21. Finn-esték a színházban.

Márc. 21—25-ig Teljes tanácsülések a városházán.

Márc. 22. Az István gőzmalom közgyűlése.

Márc. 26. Városi közgyűlés délután 3 órakor.

Márc. 29. Az ügyvédi kamara közgyűlése.

Márc. 29. A Petőfi dalkör évi közgyűlése.

Márc. 29. A debreceni tisztviselők önszegélyző együletének közgyűlése a Jogász és tisztviselőkör helyiségében d. e. 11 órakor.

April. 8—18. Műkedvelők tárlata a városházán.

Aprilis 5. A gazdasági egylet közgyűlése d. e. 9 órakor.

* **A Rudnyánszky-család gyásza.** Dezséri Rudnyánszky Károly de genere Divék, az ős Rudnyánszky-család egyik legidősebb tagja, nyitrai földbirtokos 75 éves korában özdegei kastélyában meghalt. 1848-ban honvéd-tiszt volt és Bem táborában harcolt, majd Klapka mellett a komáromi várban küzdött. A boldogult atyja volt Rudnyánszky Gyulának, a Szabadság szerkesztőjének. Szerkesztőkön kívül három gyermeke, Gizella, verbői Boróczy Ernőné, Juliska: roznya Rozsnyay Károlyné, László és tizenkét unokája gyászolja. Ma temetik el a családi sírboltba, 1889-ben elhunyt felesége, Zongor Zsófia mellé.

* **Puky Gyula főispán** több napi távollét után tegnap este érkezett haza Debrecenbe s holnap már részt fog venni a közgyűlést előkészítő teljes tanácsülésen.

* **Wolafka püspök beszéde Rákóczirol.** Dr. Wolafka Nándor püspöknek az a nagyszabású ünnepi beszéde, melyet Debrecen nagynevű róm. kath. plébánosa a Csokonai-kör Rákóczi-ünnepén felolvasott s melyet a Szabadság egész terjedelmében közölt, mint értesülünk, — külön füzetben is meg fog jelenni. Mindenesetre egyik becses emléke lesz az idei Rákócziesztendőnek, melyben az ország egyre lelkesebben ünnepli mindenfelé a Rákóczi-szabadságharc kétszázadik évfordulóját.

* **Ez a város bujdosik.** A népies bordal azt zengi ugyan, hogy ez a pohár bujdosik, éljen a barátság, de nemsokára az ismert nóta szerint azt is dalolhatjuk Debrecenben, hogy — ez a város bujdosik... A városi hatóság ugyanis egy idő óta rendszeres nyugalommal kikerüli a hazafias ünnepeket. Kinos feltűnést keltett, hogy a város hatósága hivatalosan, sőt testületi teljességgel meg nem jelent a lelkes Csokonai-kör szép Rákóczi-ünnepén. Éppen úgy nem vett részt a március 15-iki nemzeti ünnep rendezésében... Azután itt van anyu-galmazott polgármester kitüntetésének kérdése. Az egész város tudja, nyíltan emlegették, sőt a városi közgyűlésen is szó volt róla, hogy az agg Simonffy Imrét megérdemelt kitüntetésben kívánta a polgárság részesíteni. Huszonhét évig volt Debrecen polgármestere. Szerette városát és híven szolgálta. Miért nem kerül napirendre az ő díszpolgárrá választása? Vagy az új hat évi csendes korszakban — így eresztik el a vén katonát?

* **Vitézi ének Rákóczi Ferencről.** Híradással voltunk már arról a nevezetes sikerről, melyet Szávay Gyula aratott Budapesten, midőn mint a Petőfi társaság új tagja, székfoglalóul felolvasta Vitézi ének Rákóczi Ferencről című szép költeményét, melyben a jeles költő hazafias lelkesedése fonségesen ragyog. Most azzal az örvendetes hírrel toldhatjuk meg híradásunkat, hogy Szávay e legújabb költeményét közelebb valamely alkalommal Debrecenben is felolvassa.

* **Helyreigazítás.** Lapunk tegnapi számában a Dobiécki képviselő a helyzetéről című cikkbe, Dobiécki Sándor országgyűlési képviselő beszédébe értelemzavaró sajtóhiba esuszott be. Dobiécki Sándor beszédének ez a része helyesen a következőleg hangzik:

Hogy törvényhozásunknak e két tényezője — mindkettő igazán hazánk javát szolgálván — néhanapján saját fejével gondolkodik — az elkerülhetetlen, de hogy a magyarság jól felfogott érdekében meg kell találnunk mindég a meggyőző határozatot — az kétségtelen! S így gondolkozva a magyar a jogfeladás terére nem lépett ugyan soha, hanem szigorúan ragaszkodván meglevő törvényeinkhez, még ha fájdalmasan is érintette, sőt még akkor is, hogyha megkárosításával járt,

mindég a politikai esélyesség útján haladt.

* **József napja.** A Sándorok után tegnap a Józsefek ünneplése következett. Szerdán a több ismert és kedvelt Sándor közt nevezetes volt *Sinka Sándor* főgimn. igazgató, a kit százával üdvözölte barátai és tisztelői. Tegnap *Kovács József* polgármestert keresték fel őszinte jókívánataikkal felette sokan. A Szabadság kiadótulajdonosát *László Józsefet* szintén számosan üdvözölték. Szívesen emlékeztek meg e napon a tisztelők, jóbaratok *Grünvald Józsefről*, a keresk. és iparkamara h. titkáráról is. Az ünnepelt József sorában voltak továbbá *Szalay József* táblalabíró, *Hoffmann József* törvsz. vizsgálóbíró, *dr. Ujfalussy József* orvos, — *Szikszay Szabó József* és mások. Egyesekre nézve is nevezetes nap József napja: ekkor szokták kiadni az akadémia Teleki-díját. De ebben a régi szokásban ritkán van köszönet, mert az irodalom már évek óta nem nyer vele, csak a tehetségtelen próbálkozók száma növekszik évről évre.

* **A finn est tarsas vacsorája.** A színházban pénteken és szombaton jótékony célra finn estét rendező bizottság a második előadás után, vagyis szombaton az Angol királynő termeiben étlap szerint tarsas vacsorát rendez. A vacsorát táncmulatság követi.

* **Thaly Kálmán és a király.** *Thaly Kálmán* országgyűlési képviselő felkért bennünket annak a kijelentésére, hogy abból, a mi egy bécsi lap nyomán a közte és ő Felsége között udvari ebéd alkalmával folyt beszélgetésre vonatkozólag a budapesti reggeli lapokba jutott, egy árva szó sem igaz.

* **A nagy Hortobágyról.** Kezd élnékülni a híres debreceni nagy pusztaság, a délibábot ringató Hortobágy. Bár az utóbbi hideg időjárás nem kedvezett a mezőségnek, szép kövér legelőt ígér a rónaság, melyre már kihajtották nagy csapatokban az első legelő jószágot, a juhokat. Az idén 24.000 darab birkát tereltek ki a gyenge legelőre s a jövő hó 5-én kezdik kihajtani a sertéseket is s így felszabadulnak a legelés alól az erdősegek. Április hó 10-én pedig a lovakat kezdik kihajtani s úgy, hogy néhány hét múlva benépesül a Hortobágy, melynek érdekes természeti szépségeiért messze földről eljönnek a látogatók.

* **A biharmegyei alispánválasztás.** Távirati híradásunkból már ismeretes a nagyváradi alispánválasztás eredménye. Felémlijük kiegészítésül, hogy a három pályázó közül *Beöthy Pál* 160, *Fráter Barnabás* 180 és *Miskolczy Ferenc* 230 szavazatot kapott. Így aztán *Fráter* és *Miskolczy* közt pótválasztásra került a sor, a mikor *Beöthy* párthívei *Miskolczy*hoz esatlakoztak. Ennélfogva *Fráter* *Barna* ellenében *Miskolczy Ferencet* 117 szótöbbséggel választották meg alispánná.

* **A finn esték.** Ma délután lesz a finn esték műsorának utolsó, főpróbája az első műkedvelői előadás pedig ma este lesz a színházban. Az elővételi pénztár tegnap számolt le s ma már a színház előcsarnokában a rendes nappali pénztárnál válthatók a jegyek úgy a mai,

mint a holnapi előadásra. A mai előadásra egy csapat előjegyzett jegy visszamaradt, azokat ma a legkorábban érkezőknek adja ki a pénztár. Kaphatók pedig a mai előadásra 7 II. emeleti páholy 25 darab I. rendű, 39 darab II. rendű és 20 darab III. rendű támlásszék. A második napra is nagy számban adattak el a jegyek, így a finn esték sikere már biztosítva van.

* **Rákóczi-ünnep Szoboszlón.** A hajdu szoboszlói 48 as Kossuth kör március 29. II. Rákóczi Ferenc emlékeztetere Rákóczi ünnepet rendez. Az ünnep műsora ez: 1. Hej Rákóczi, Beresényi, kurucdal. — Éneklí a dalegylet és az iparos dalkör. 2. Ünnepi beszéd II. Rákóczi Ferencről. tartja *dr. Baltazár Dezső* ev. ref. lelkész. 3. Kurucz dalok Kálditól, éneklí a dalegylet. 4. Rodostói temető, Arany Jánostól, szavalja *Szabó Antal* áll. polg. isk. tanár. 5. Rákóczi-Beresényi emlékezte, éneklí az iparos dalkör. 6. Ünnepi zárzó, tartja *Kovács Gyula* orsz. gyűl. képviselő. 7. Fohász, *Huber Károlytól*, éneklí a dalegylet. *Karnagyok Tóth Lajos* és *Mayer Kálmán*.

* **Névmagyarosítás.** *Schuchardt* *Ottó* kiskoru gyermekei *Ottó*, *Károly*, *Gusztáv* és *Nándor* vezetéket nevüket belügyminiszteri engedéllyel „Szalontai”-ra magyarosították.

* **A pergő legyezők.** Még nem csicsereg itthon az első fecske, még a korai pillangó se libeg a tavaszi napfényes levegőben és a tavasz két hírnöke máris megjelent Debrecenben. Az egyik az a nyáriás zivatar volt, mely tegnap délután egyiptomi sötétséget borított a városra, aztán szeles kavargás nyomában illatos esővel mosta végig Debrecen utcáit. A másik tavaszi híradó egy elmés szerkezetű pergő legyező, melyet az ügyes, leleményes *Gasparik Antal* órás és ékszerész cég becsátott kissé idő előtt, de annál nagyobb feltűnéssel forgalomba. Otletes találmány, melynek gépezete hasonlít a kezyütágitóhoz és kézben tartva gyenge nyomásra kis rugójától a legyező kellemesen pereg mint az orsó. *Gasparik Antal* órás boltját valóságos megostromolta a közönség ezekért a legyezőkért, melyek oly kapósok, mint a milliomos lány, aki a mellett szép is.

* **A Petőfi dalkör Március 15 diki alapja** javára rendezett multság alkalmával a már eddig közlötteken kívül felülízetek: *Komlóssy Arthur* elnök 10 korona, *Lestyán Adorján* I. alelnök 10 korona, *Emmerth Antal* zeneszerző 10 korona, *Tóth András* szobrász 5 kor. *Bálint Sámuelné* 4 kor. *Dr. Varga Lajos*, *Sinay Anna*, özv. *Szabó Józsefné*, *Ember Lajos*, *Keresztessy István*, *Haranghy László*, özv. *Vértessy Lajosné* (másodízben), *Biczó Gyula*, *Nagy Gábor*, *Thiesszen Arthur*, *Gaszner Géza*, *Horváth János*, *Retzár Kristóf*, *Nagy Imre* és *Bereczky Lajos* 2—2 korona, *Rajczy György* és *Asztalos József* 1—1 korona. Összesen 71 korona, hozzáadva ezt az előzőleg közölt 137 koronához, együtt 208 korona folyt be a március 15-ki alap javára külön adományokul és felülízetesképen, mely nemes adományként ez uton mond hálás köszönetet és kéri a t. hazafias közönség további támogatását. A Petőfi dalkör elnöksége.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhaltak: *Gombácsi Eszter* ev. ref. 20 éves, *Pátai Julianna* ev. ref. 5 hóna-

pos, *Faragó Sára* ev. ref. 2 éves, *Linder Gábor* róm. kath. 10 napos.

* **Felhívás** A Varga utcai gazdaság által mult vasárnap d. e. 10 órára kitűzött közgyűlés a tagok esekély száma miatt nem volt megtartható: — felhívjuk a közgyűlés t. tagjait, hogy f. hó 22-én d. e. 10 órára ujabban kitűzött közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek. *Debrecen*, 1903 március 19. *Szabó Miklós* elnök, *Szentgyörgyi József* jegyző.

* **Az Árpád tér.** Amilyen büszke a neve, éppen annyi gagság történik ezen az Árpád-térnek címezett jókora darab területen. — Jóformán nincsen nap, melyen verekedés ne történék itt, ha pedig nem vigyáz az ember, a szemét is kilopják. — Tegnap *Sipos Ferenc* gazdálkodó betért az Árpád téren egy koszmába, egy két-tíz pohár italt. Kétlovas szekereit kint hagyta az ajtó előtt. Mikor a koszmából kijött s haza akart hatatni, nagy bosszankodással látta, — hogy ismeretlen tettesek ellopták a gyepelőket, Panaszt tett a rendőrségen, mely keresi a vakmerő tolvajokat.

* **Egy fehér foxterier** *Bobi* névre hallgató kutya elveszett. A megtaláló illő jutalomban részesül *Tihanyi József* fogorvosnál.

* **Elismert legszebb hölgy és gyermek fényképek** *Némethi József* fényképész műtermében készülnek (Piac-u. 42.)

Uj villámhárítók.

Mikor a villámhárítót alkalmazni kezdték, voltak akik azt ajánlották, hogy minden villámhárítónak sok csucs legyen. Ezekkel szemben azonban az egy csucsú villámhárító jött használatba.

A tapasztalat tényleg azt mutatja, hogy egy villámhárító csupán kicsiny területet képes megvédeni a villámcsapástól és egy kicsiny falusi házra is legalább kettő kellene. A természettudósok kísérleteiből viszont az ismeretes, hogy a sok csucsú fémtestek a villámosságot szinte észrevétlenül levezetik, úgy, hogy például valamely fémeszköz, amely nagyon sok csucsúval van ellátva, a felhők villámosságát annyira elvezeti, hogy közelében villámlás nem fordulhat elő.

Ilyen eszköz *Klimpert* *brémai* tanár villámernyője. Ez egy méter átmérőjű vörösréz bádoggal ernyő, amelyből körülbelül 300 hosszú szeg áll ki hegyükkel fölfelé. Lehet a szegek számát néhány ezerig szaporítani, amikor az ernyő hatása még erősebb. Az ernyőket természetesen magas árbocok végére kell elhelyezni, de nem szükséges, hogy minden épületnél, még a legmagasabbnál is magasabban legyenek, a mi az egy csucsú villámhárítóknál okvetlenül szükséges.

Arra nézve, hogy milyen nagy a védőhatásuk az ilyen villámernyőknek, megemlítjük, hogy *Debrecen* 100—120 villámernyő képes lenne megvédeni minden villámcsapástól. A célszerűségen kívül, még a berendezési költség is a sok csucsú villámhárítókat ajánlja: 120 darab villámernyő felállítása körülbelül 6000 koronába kerül.

Egyes épületeket az ugynevezett villámfésűvel lehet ellátni. A mint neve is mutatja, ezeket a villámhárítókat fésű, esetleg fűrés alakúra készítik szintén vörös rézből. Ezek a fésűk lehetnek egészen egyszerűek, de lehetnek igen díszesek is, olyanformák, mint a kertekben

használatos vasrácsok. Előállításuk egyszerű és olcsó, bármely falusi kovács elkészítheti azokat.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Tanácsülés.** Tegnap délelőtt Kovács József polgármester elnöklésével tanácsülés volt a városházán, melyen egyeseket érdeklő sürgősebb természetű ügyek nyertek elintézését.

× **Távbeszélő hálózat a vármegyében.** Minden nagyobb Debrecen városához hasonló központtal bíró megye területei a székhelyen levő telefonhálózatot kiterjesztették már a megyére. Közigazgatási szempontból is nagyon fontos dolog az, hogy a megyei és városi központi hivatalok távbeszélőn érintkezhetnek a megyei hatóságokkal, városok, községek előjáróságával. Ezenkívül a kereskedelmre és iparra is kedvező befolyással van az egész vármegyére kiterjesztett távbeszélő hálózat. Arad, Bihar stb. vármegyékben a távbeszélőn való érintkezés már évek óta meg van. Hajdúvármegye sem akar elzárkozni a célszerű ujitások elől s elhatározta, hogy még ez évben kiterjeszti a távbeszélőhálózatot az egész megyére. Ez irányban már költségvetést is dolgozott ki. Tegnap pedig megkezdte Debrecen városát, hogy a költségekhez az is járuljon hozzá 800 koronával, miután az ujtás közrendészeti, kereskedelmi, állategészségügyi és mezőgazdasági szempontból a városnak is nagyfontosságú érdeke. Nem hisszük, hogy a város a nagyon is méltányos ajánlatot el ne fogadná.

× **Az egyleti kert bérlője.** Debrecen városától közel 30 éven át birtokajándékul 27 hold földet a debreceni Kertészeti egyesület, mely mint gazdasági tényező fontos szerepet játszott annak idején. A modern gazdasági egyesülés mellett, így elsősorban a Gazdasági Egyesület felállítását a Kertészeti egyesület elvesztette létjogosultságát s Debrecen város tulajdonába száll vissza a 27 hold kitűnő minőségű föld, a melynek területére építi majd a város gazdasági ismétlő iskoláját. Hogy pedig addig se heverjen parlagon a föld, bérletet hirdett a város a 27 holdnyi területre. Három jelentkeztek a városnál, s az ajánlkozók közül a bérleti szerződést a tegnapi tanácsülésen Farkas Gyula helybeli lakos, kertészszel kötötte meg a város mint aki legtöbbet ígért. Farkas Gyula egy évi időtartamra 1155 korona bérösszeget fog fizetni a földekért.

× **Szeszgyár a Pallagon.** Egyre általánosabb lesz a vélemény, hogy a Pallagon levő gazdasági szeszgyárat, most mikor a szeszkontinensről szóló törvény olyan kiváló kedvezményeket nyújt, létesíteni kell. Nagyon fontos ennek a szeszgyárnak a felállítása, a gazdaközönségre, a mi belterjes gazdasági viszonyainkra nézve. Tekintve Hidvégher Mihálynak a városra nézve kedvező ajánlatát Roncsik Lajos főszámvevő már foglalkozott az ügy anyagi oldalával s talált is az 50-60 ezer korona kölcsönkiadásra megfelelő fedezetet a város költségvetésében. A szeszgyár kérdésével, mielőtt abban a közgyűlés határozná, a jog- és pénzügyi bizottság fog határozatot hozni.

× **A város fái.** A múlt évi akácfák készleten csak nagyon nehezen tud tud adni a város. Számos csekély sikerű árverés után tegnap igen jó vásárt csináltak a Pallag hadházi uton levő részen,

a hol 200 csomó fa került eladásra s mind el is kelt. A Boeszkai kert telepesei vették meg jobbra a fákat. Az árlejtésen Király Gyula tanácsos volt jelen.

E G Y L E T.

A debreceni orvos-gyógyszerész egyesület e hónap 21-én szombaton ülést tart, melyre a tagokat ez uton is meghívja az elnökség. Tárgy: dr. Ujfalussy József előadásának folytatása.

S Z I N H Á Z.

Színházi műsor:

Márc. 20. pénteken: *Első finn-este*, Bérletsszünet.

Márc. 21. szombaton: *Második finn-est* Bérletsszünet.

Márc. 22. vasárnap: délután *Trilby* színmű. Este *Paraszthűség*, népszínmű.

— **(Hahnel Aranka ünneplése.** A vigjátéki és drámai személyzet legkiválóbb erősségét, Hahnel Arankát közelebb valamelyik szép szerepben ünnepléssel készül kitüntetni a közönség. Előkelő urasszonyok rendezik az ünneplést, de kétség nélkül együtt érez velők az egész város színházi közönsége, mert Hahnel Aranka igazán értékes, művészi alakításokkal gazdrgította a színházi évadot és nem egy előadás gyarlóságát feledtette az ő kitűnő szereplése, nagy művészi készsége vonzó egyénisége. A kifogástalan jó előadásokon is az ő alakításai voltak mindig a legbecsesebbek.

— **(Makó Lajos színtársulata.)** Az a színtársulat, melylyel Makó Lajos színgazgató 1902. szeptember 30-án kezdte meg debreceni működését, mostani szervezésében még két hétig játszik a debreceni színházban. — Virágvasárnapján ugyanis több személyi változás áll be. Új tagok jönnek és a régiak közül számosan megválnak a társulattól. Még nem ismerjük az igazgató új társulatát teljesen; de a színházi bizottság legközelebbi ülésén az igazgató bizonyára be fogja mutatni teljes névsorát a virágvasárnapról szervezett társulatnak, a mely azután még huszonkilenc napig fog Debrecenben játszani.

T Á V I R A T O K.

A király elutazása.

Budapest, márc. 19. (*Saját tudósítónk távirata.*) A király ma reggel a várkertben sétát tett, azután 10 órakor általános kihallgatást adott. Délután fél 4 órakor kíséretével külön udvari vonaton a nyugoti pályaudvarból Bécsbe utazott s onnan csak május elején tér vissza hosszabb tartózkodásra a fővárosba. Az udvartartás este utazott külön udvari vonaton Bécsbe.

A Ház ülése esti 6-ig tartott.

Budapest, március 19. (*Saját tudósítónk távirata.*) A képviselőház mai ülésén mikor Visontai befejezte beszédét, Tallian elnök javaslatára, mivel az idő későre járt, Lukács pénzügyminiszter válaszi holnapra maradtak. A holnapi napirend megállapításánál Holló Lajos indítványozta, hogy a kérvények egy részét holnap tárgyalják. Az elnök a ház

határozataira hivatkozva ezt ellenezte. E közben Kubik Béla a ház határozatképességének megállapítását kívánta, mire az elnök az ülést felfüggesztette. Szünet után az elnök elrendelte a névsor felolvasását. A baloldalon erre a padokat kezdtek verni, az elnök nem engedte szólni Thaly Kálmánt, ki fülsiketítő lármában, ugyisintén Kubik Béla és Beöthy Akos tiltakoztak a rendszabály ellen. — Fél ötig tartott az összevissza lármás vita, hogy a névsor olvasás három óra után megengedhető-e? Horváth Gyula, Olay Lajos, Nassy Pál, Benedek János egymásután felszóltak, kérve a névsor felolvasásának mellőzését. Végre 5 órakor a névsort mégis felolvasták. Kitűnt, hogy százegy képviselő volt jelen. Elnök erre föltette a kérdést: elfogadják-e a holnapi napi rendet? E közben a függetlenségek a tereméből kivonultak. Lengyel Zoltán kérte a határozatképesség megállapítását. Elnök ekkor kijelentette, hogy míg a holnapi napirendet meg nem állapítják, addig az ülést be nem rekeszti. Fél hatkor ismét megnyitotta az ülést, a függetlenségek a megszámlálás elől megint kivonultak. Végre este 6 órakor határozatképessé vált, ekkor a napirendet elfogadták és az ülés véget ért. Ime ebből láthatják, milyen lélekemelő komédiává súlyosztotték az obstruálók a parlamentárizmust.

Tóth Lőrinc temetése.

Budapest, márc. 19. (*Saját tudósítónk távirata.*) Tóth Lőrincet az agg irót ma délután temették el az Akadémia palotájából nagy részvét mellett. — A temetésen megjelentek Wlassics és Plósz minisztereken kívül a főváros közeleti és irodalmi előkelőségei nagy számmal.

A király a szegényeknek.

Budapest, márc. 19. (*Saját tudósítónk távirata.*) A király a budapesti szegények és szűkölködők felségítésére magánpénztárából tízezer koronát adományozott.

A hadügyminiszter a párbaj mellett.

Budapest, márc. 19. (*Saját tudósítónk távirata.*) Pitreich közös hadügyminiszter ma rendeletet küldött az összes katonai parancsnokságokhoz, melyben úgy a tényleges, mint tartalékos katonák tisztjeinek megtiltja, hogy a párbaj ellenes liga tagjai legyenek.

Képviselő jelölés Kézdivásárhelyen

Kézdivásárhely, márc. 19. (*Saját tudósítónk távirata.*) A független választópolgárság ma itt népes gyűlésén Polónyi Gézát jelölte az országgyűlési képviselőségére.

Merénylet egy grófné ellen.

Lemberg, márc. 19. (*Saját tudósítónk távirata.*) Lasani Viktória olasz grófné, itteni lakos ellen egyik kikosarított kéréje egy bérenc által bombamerényletet követett el. Bombát dobott be a lakosztályába, mely felrobbant s a grófné komornáját és a szobaleányát megölte. A grófnének, aki nem volt szobában, semmi baja nem lett.

Gabona tőzsde.

Budapest, márc. 19. (Saját tudósítónk átirata.) Buzakinálat mérsékelt, vételked a korlátolt. Nyugodt rányzat mellett 16000 méternázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő. esős

Buza áprilisra	7.46—47.
" májusra	7.35—36.
" októberre	7.41—42.
Rozs áprilisra	6.65—67.
" októberre	6.39—41.
Zab áprilisra	6.00—01.
" októberre	00—00.
Tengeri májusra	6.13—14.
" júliusra	6.20—21.
Repce augusztusra	11.80—90.

Regénycsarnok.

„SZEMEFÉNYE.”

Irtá: Erdélyi Gyula.

— Isten hozta kedves bátyám, — mondá s megrázta az elébe nyújtott kezét, — ha nem lett volna ma szerencsém, sok ideg nem láttuk volna egymást.

— Talán csak nem akarozslánvádszatra menni?

— Versenyek előtt nem, de utána körülbelül.

— Ez kellene csak, kedves öcsém ez azután már sok, a szenvedélyből, pedig mondom, hogy ész kell a gyepűhöz, akkor hajts ha kell, akkor tarts, mikor szükséges . . .

Kimennek megnézni a versenylovat. Tom büszkén mutogatta, nem fogyott ki dicséretből. Olyan ló ez, melyet bármilyen híres gyep Derbyjére is lehetne nevezni. Ő maga tart rá fogadást. Egyre adna tízszeres pénzt, de neki, miután tréneur, fogadni nem illik.

Kálvágynak tetszett a ló. Ő is szenvedélyes lovas volt s fiatalabb éveiben kitűnő versenylovakat tartott később azonban csak agarászni szeretett s ezt ma is megteszi.

— Gratulálok öcsém. Azt hiszem, a siker biztos. Győzni, elsőnek lenni bárhol dicsőség. A nagytörést a sport edzi igazán, az anyag versenye után következik az erkölcsi verseny. A sport nem enged senkit teljesen blazirtá lenni s különösen a szívet képezi, mely a nemes törekvések mozgató gépezete.

Gézának igen hízelt, hogy éppen Berta atyjától hallotta ezeket a szavakat ezeket a biztatásokat. Eddig csak ürt látott jövőjében s most álmai megteltek terveivel.

— Kösönöm bátyám figyelmét, jó lett volna, ha előbb méltatott volna rá, de most, félek, késő már; azt hiszem, Berta és én egymásra nézve elvesztünk.

— Jő az idő, tanács is jó, kedves öcsém, De most isten áldjon meg. Mikor látunk?

— A versenyek után.

Géza kikísérte Kálvagyit s mikor kocsija kifordult udvarából, sokáig nézett utána. Vajjon ez a kocsi nem viszi-e magával boldogságát. Mit fognak szólni elmaradásához vagy talán észre sem veszik. Nem-e riasztja el Bertát örökre? Mindegy, a kocka el van dobva, vagy veszt vagy nyer.

— Nos — kérdé Berta, — mit csinál az a híres Géza? — mikor vacsorához ültek.

— Készül a versenyekre.

— A versenyekre?

— Igen, leányom, lova van nevezve

a Szt.-Istvánnapi versenyre, én magam is felmegyek, mert bizom a ló diadalában.

Valami megmagyarázhatlan érzés vette uralmába Berta kedélyét, a mit eddig nem ismert. Körülbelül egy hete nem kinezta — a mint kifejezni szokta — őt Géza és ez kint okozott neki.

— Egy ló miatt mellőz engemet, egy ló miatt udvariatlan, — szólt atyjához.

(Folyt. köv.)

Paczelt János virágkereskedése
alkalmi ajánlata Debreczenben.

Konyhakerti és virágmagvakat legjobb és legszebb fajokból.

Spárga gyökér, három évesek, száza 4 korona. — Eper palántok, legjobb fajokból, száza 4 korona.

Gyümölcsfákat és díszbokrokat, Glycine és Bignonia futó növényeket, cserepekben nyíló virágokat, csokrokat és koszorukat legjobb kivitelben. — Magos törzsi két éves rószafákat, friss hónapos retket és salátát.

Szíves megrendeléseket kéri:

Paczelt János.

Magy. kir. államvasutak.

28755/903. A III. sz.

„A.”

Pályázati hirdetés.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1904. évi január hó 1-től — 1906. december hó 31-ig, azaz három évben a következő fénymázakból felmerülő szükségletének szállítását biztosítani szándékozván, ezenel nyilvános pályázatot hirdet, nevezetesen:

Száritó keze (siccatio) dómár fénymáz, előkészítési fénymáz, kocsi fénymáz rozsdony fénymáz és tölgyfa fénymázra.

A kiírás tárgyát képező fénymázakat előtűntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módozatok, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltárbeszerzési (A III.) szakosztályánál (Budapest Andrassy-ut 73. II. emelet 40. ajtószám) ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított egy koronás magy. kir. okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb folyó évi április 16-ki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külezimmel látandó el.

Ajánlat fénymázak szállítására 28755/903. számhoz!

Bánatpénzül az ajánlott fénymázak egy évi értékének 5%-a készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb folyó évi április hó 15-ik déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módozatok, betartása mellett állítanak ki, végül olyanok, melyek után bánatpénz nem tétetett le, figyelembe nem vétetnek.

Budapest. 1903. márczius hó.

Az igazgatóság,

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magyar királyi államvasutak.

26913/1903 szám.

F. III.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy f. évi július hó 1-től számítandólag, különféle raksulylyal bíró több ásványolaj, illetve szeszszállításra szolgáló-kazánkocsit adunk bérbe. 1—3 évig terjedő időtartamra.

Tájékoztás céljából, a szerződési feltételek lényegesebb pontjai közül a következőket közöljük:

1. Az évi bér az ásványolaj szállításra szolgáló kocsikért tonnánként husz koronában, a szeszszállításra szolgáló kocsikért pedig tonnánként harmincz koronában van megállapítva, mely bér készpénzben és évenként előre fizetendő.

2. Minden egyes kazánkocsinak a magy. kir. államvasutakon vagy az általuk üzembe vett vasutak vonalain töltött állapotban, évenként legalább 2000 szóval kettő ezer kilométert kell teljesíteni, illetve befutni.

3. A szerződés megkötése esetén a kilométer — teljesítmény, valamint a szerződés egyéb feltételei betartásának biztosítása céljából, minden egyes kazánkocsi után, az első évre járó, készpénzben fizetendő bérösszeggel egyidejűleg 200 kor. szóval kettőszáz korona lesovadék gyanánt készpénzben, vagy állami biztosítékokra alkalmas értékpapirokban leteendő.

Felhívjuk tehát mindazokat, a kik kazánkocsikat bérbe venni szándékoznak, hogy az erre vonatkozó és 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlatukat, az alulírott igazgatósághoz beküldjék.

Az ajánlatnak a következőket kell tartalmaznia:

a.) a bérbeveendő kazánkocsik mennyiségét;

b.) a kazánkocsik kihasználását illetve annak megjelölését, hogy a kocsik mily szállítmányok továbbítására fognak használatba vétetni.

c.) a bérleti időtartam meghatározását; mire nézve megjegyezzük, hogy a kazánkocsik egy évnél rövidebb, illetve 3 évnél hosszabb időtartamra bérbe nem adtnak.

d.) azon állomás megnevezését, a melyen a kazánkocsik tárolandók lesznek; megjegyezzük azonban, hogy az csak a magy. kir. államvasutak, vagy az ezek kezelése alatt lévő valamely vasut állomása lehet.

Az ajánlat zárt borítékban a magy. kir. államvasutak igazgatósága F. III. szakosztályához (Andrassy-ut 73. sz. I. em. 41. a.) címezve legkésőbb folyó évi márczius hó harmincznegyedik napjának déli 12 óráig nyújtandó be a következő megjelölés alatt:

„Ajánlat 26913/903. F. III. számhoz.” Később beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek

Az ajánlat benyújtása előtti napon, azaz f. é. márczius hó 30-án déli 12 óráig készpénzben vagy állami biztosítékokra alkalmas megfelelő pénzértékű értékpapirokba — a bérbe venni szándékolt kocsik mennyiségéhez képest — kocsinként K. 200 — szóval kettőszáz korona bánatpénz teendő le központi főpénztárunknál, mely érték, a szerződés megkötése esetében, a bérbe vett kocsik mennyiségének megfelelően, óvadékkul lesz átírva.

Végül hangsúlyozzuk még, hogy a kazánkocsik bérbeadását illetőleg, szabad rendelkezési jugunkat minden tekintetben fentartjuk.

Budapest 1903. február havában.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utánnomás nem díjazatik.)

PSEHOFFER J. vértisztító labdaccai.

Evtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszerből készlet nem volna található. Számítalan orvos által ezen labdacok háziszereül ajánlottak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek, mint **epe zavarok, májbajok, kólika, vértolulások, aranyér, bélítéletlenség** s hasonló betegségeknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak **vérszegénység** s az abból eredő bajoknál is, így **sápkór**nál, idegességéből származó **fejfájások**nál stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is bevehetők.

Ezen vértisztító labdacok csak a **Pserhoffer J. féle az „Arany birodalmi almához“ címzett gyógyszerárban Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a.** készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt. 05 krba kerül. Az összeg előzetes beküldésénél bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt. 25 kr., 2 csomag 2 frt. 30 kr., 3 csomag 3 frt. 35 kr., 4 csomag 4 frt. 40 kr., 5 csomag 5 frt. 20 kr. és 10 csomag 9 frt. 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak: ennek következtében kéretik **csakis** Pserhoffer J.-féle vértisztító labdacokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhoffer J. névaláírással, fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

A számítalan hálairatból, melyet a labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, ki ezen labdacokat egyszer használta, megvagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Tisztelt Pserhoffer ur! Köln, 1888. ápr. 30.

Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 5 tekerest az ön felülmulhatatlan vértisztító labdacsaiból utánvétellel. Fogadja ez uton is a legmélyebb köszönetemet labdaccai csodáhatásáért. Maradok teljes tisztelettel

Pawlitsik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Földnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes ur!

Isten akarata volt, hogy az ön labdaccai hezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom. En gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatraméltó labdaccai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak. Knificz Teréz.

Mélyen tisztelt ur! Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9.

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban, már életét is

Bernhardi alpesi-fü liqueur, Bernhard W. O.-tól Brogenzben. egész üveg 2 frt. 60 kr., fél üveg 1 frt. 40 kr., negyed üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatású, legjobb szer minden köszvényes és csuzos bajok, u. m.: gerinczagybántalom, tagszeggatás, ischiás, migraine, ideges fogfájás, főtájás, fülszagatás, stb. stb. ellen 1 frt. 20 kr.

Angol csodabalzam, Pserhoffer J.-tól egy üveg 50 kr.

Fagybalzsam, Pserhoffer J.-tól. Évek óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve, 1 köcsög 40 kr. Bérmentve 65 kr.

„Stoll“-féle Kolapraeparatumok, kitűnő szer gyomor és bélbetegségeknél.

Kola-elixir vagy bor, 1 liter 3 frt., fél liter 1 frt. 60 kr. negyed liter 85 kr.

Golyva-balzam, Pserhoffer J.-tól kitűnő szer golyva ellen, 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 kr.

Élet-esszencia, (prágai csöppek), Pserhoffer J.-tól, megrottott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő háziszér, 1 üveg 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Utifüvedv, Pserhoffer J.-tól, egy ált. ismert kitűnő háziszér hurut, rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen, 1 üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1.50.

megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitűnő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. Leghőbb tisztelettel Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1893. márcz. 27.

Tekintetes ur!

Alulírott ismételen kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacok értéke felett és azokat, ahol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszés szerinti használására önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Gótschdorf, Kolbach mellett, Szilézia, 1886. okt. 8.

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsaiknak köszönhetem, hogy egy gyomorhajból, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok nálam sohasnm fognak kifogyni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel Zwickl Anna.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhoffer J.-tól. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer közt orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagy szelenczével 2 frt.

Általános tapasz, Steubel tanártól. Ütés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacz, sebes vagy gyulladt mell vagy más ily bajoknál, mint kitűnő szer lőn kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só, Bullrich A. W.-tól. Kitűnő háziszér a rossz emésztés minden következményeinél u. m.: főtájás, szédülés, gyomorgöres, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztr. lapokban hirdetett összes bel- és külf. gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerezhetnek. Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhoffer J. névaláírással és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigoruan büntetetik.

PSEHOFFER J. gyógyszerész „zum goldenen Reichsapfel“ VIEN, I., Singerstrasse 15.